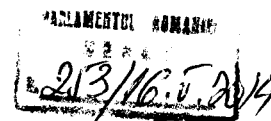

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

846
0205 2014

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată „*Lege pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal*”, inițiată de domnul deputat PP-DD Tudor Ciuhodaru (Bp. 26/2014).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are în vedere modificarea art. 220 și art. 221 din *Legea nr. 286/2009 privind Codul Penal*, în principal, în sensul înăsprii regimului sancționator al infracțiunilor de act sexual cu un minor și corupere sexuală a minorilor.

În *Expunerea de motive* se precizează că „*noul cod penal reduce practic la jumătate pedepsele pentru actul sexual cu un minor cât și cele pentru coruperea sexuală a minorilor*”. De asemenea, se arată că “*noul cod penal nu sancționează actul sexual și coruperea sexuală a minorilor dacă diferența de vârstă nu depășește 3 ani*”, respectiv că “*noul cod penal nu prevede nicio sancțiune atunci când actul sexual sau coruperea sexuală au drept consecință moartea sau sinuciderea victimei.*”

II. Observații

1. După cum se cunoaște, cadrul legislativ în materia dreptului penal substanțial a fost supus recent unui amplu proces de reformă, actele normative adoptate fiind rezultatul cooperării inter-instituționale, cu implicarea puterii executive (Ministerul Justiției, celelalte ministere și autorități cu atribuții în domeniu), legislative și judecătorești (Consiliul Superior al Magistraturii, Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție).

Astfel, domeniul dreptului penal material a fost modificat în mod substanțial, prin adoptarea și intrarea în vigoare a *actualului Cod penal (Legea nr. 286/2009)*, precum și a *Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal*.

În acest context, atât conținutul, cât și regimul sancționator al infracțiunilor avute în vedere de propunerea legislativă a fost analizat de către o comisie de specialiști (practicieni și cadre didactice) cu ocazia elaborării *actualului Cod penal*, noua abordare privind politica penală fiind dezbătută și însușită de către cele două Camere ale Parlamentului, *actualul Cod penal* fiind adoptat prin *Legea nr. 286/2009*. Ulterior, viziunea stabilită de *actualul Cod penal* a fost reconfirmată și cu ocazia dezbaterilor pe marginea *Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal*.

2. *Actualul Cod penal* cuprinde o reșezare în limite normale a tratamentului sancționator. În acest sens, practica ultimului deceniu a demonstrat că nu mărirea exagerată a limitelor de pedeapsă este soluția eficientă pentru combaterea criminalității.

Într-un stat de drept, întinderea și intensitatea represiunii penale trebuie să rămână în limite determinate, în primul rând, prin raportare la importanța valorii sociale lezate pentru cei care înfrâng pentru prima oară legea penală, urmând să crească progresiv pentru cei care comit mai multe infracțiuni înainte de a fi definitiv condamnați și cu atât mai mult pentru cei aflați în stare de recidivă. De altfel, *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal* cuprinde un regim sancționator mai sever pentru concursul de infracțiuni și recidivă decât *Codul penal anterior adoptat în 1968*.

Așa cum am menționat mai sus, pedepsele prevăzute în *actualul Cod penal* sunt mai reduse față de *Codul penal adoptat în 1968*. Reducerea pedepselor a fost susținută de următoarele argumente:

a) pedepsele aplicate în concret de instanțe pentru această categorie de infracțiuni,

b) necesitatea corelării cu dispozițiile din partea generală referitoare la mecanismele de sancționare a pluralității de infracțiuni, dar și la limitele de pedeapsă prevăzute pentru aplicarea modalităților alternative de individualizare a executării sancțiunilor,

c) necesitatea reflectării în limitele legale de pedeapsă a ierarhiei firești a valorilor sociale care fac obiect de ocrotire penală,

d) necesitatea revenirii la tradiția Codurilor penale anterioare (Codul penal din 1864, cel din 1936 și Codul penal adoptat în 1968).

Așadar, se poate observa că instrumentul optim pentru o combatere eficientă a infracțiunilor nu este o mărire exagerată a pedepselor, ci existența unui sistem sancționator proporțional cu gravitatea faptelor săvârșite, susținut de o aplicare promptă a acestor pedepse de către organele judiciare.

3. În ceea ce privește propunerea de introducere a unor variante agravante ale faptelor de act sexual cu un minor sau corupere sexuală a minorilor, atunci când fapta a avut ca urmare moartea victimei, apreciem că această completare a normei de incriminare nu este necesară. Ori de câte ori fapta comisă va produce și moartea victimei, vor deveni incidente prevederile Codului penal privind concursul de infracțiuni¹,

¹ Art. 38

Concursul de infracțiuni

(1) Există concurs real de infracțiuni când două sau mai multe infracțiuni au fost săvârșite de aceeași persoană, prin acțiuni sau inacțiuni distincte, înainte de a fi condamnată definitiv pentru vreuna din ele. Există concurs real de infracțiuni și atunci când una dintre infracțiuni a fost comisă pentru săvârșirea sau ascunderea altei infracțiuni.

(2) Există concurs formal de infracțiuni când o acțiune sau o inacțiune săvârșită de o persoană, din cauza împrejurărilor în care a avut loc sau a urmărilor pe care le-a produs, realizează conținutul mai multor infracțiuni.

Art. 39

Pedeapsa principală în caz de concurs de infracțiuni

(1) În caz de concurs de infracțiuni, se stabilește pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte și se aplică pedeapsa, după cum urmează :

a) Când s-au stabilit o pedeapsă cu detențiune pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori cu amendă, se aplică pedeapsa detențiunii pe viață;

b) Când s-au stabilit numai pedepse cu închisoarea, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;

c) Când s-au stabilit numai pedepse cu amendă, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite;

d) Când s-au stabilit o pedeapsă cu închisoare și o pedeapsă cu amendă, se aplică pedeapsa închisorii, la care se adaugă în întregime pedeapsa amenzii;

e) Când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoare și mai multe pedepse cu amendă se aplică pedeapsa închisorii conform lit. "b", la care se adaugă în întregime pedeapsa amenzii conform lit. "c".

(2) Atunci când s-au stabilit mai multe pedepse cu închisoarea, dacă prin adaugare la pedeapsa cea mai mare a sporului de o treime din totalul celorlalte pedepse cu închisoarea stabilite s-ar depăși cu 10 ani sau mai mult

astfel încât ipoteza cauzării decesului victimei prin fapta comisă nu rămâne nesancționată, așa cum se afirmă în cadrul *Expunerii de motive*.

Menționăm că varianta agravată constând în sinuciderea victimei ca urmare a faptei săvârșite asupra sa nu se mai regăsește la nici una dintre infracțiunile cuprinse în cadrul noului Cod penal.

S-a realizat în aceste cazuri o simplificare a reglementării, renunțându-se la acele elemente de agravare care pot fi valorificate corespunzător în cadrul individualizării judiciare, conform criteriului general de individualizare a pedepsei prevăzut în art. 74 alin. (1) lit. c) din Codul penal².

Astfel, pentru acele fapte care în concret au o gravitate sporită, datorită urmărilor produse (spre exemplu sinuciderea victimei), în urma procesului de individualizare judiciară a pedepsei se vor aplica pedepse spre maximum special sau chiar mai mari, în cazul în care se vor reține și circumstanțe agravante.

În acest context, menționăm că pedeapsa pentru fapta de act sexual cu un minor în varianta simplă este închisoarea între 1 și 5 ani, pedeapsă similară, spre exemplu, cu cea a omorului din culpă, iar pentru fapta de act sexual cu un minor atunci când minorul nu a împlinit vârsta de 13 ani, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

În măsura în care se va reține o legătură de cauzalitate între fapta comisă și decesul victimei, precum și existența formei de vinovăție cerută de lege, infracțiunea contra libertății și integrității sexuale reținută va intra în concurs cu una din infracțiunile deja existente în Codul penal.

Mai mult decât atât, actul sexual cu un minor, incriminat la art. 220 din Codul penal și coruperea sexuală a minorilor, incriminată la art. 221 din Codul penal sunt fapte care presupun acordul victimei, iar, în măsura în care acest acord lipsește sau nu poate fi valabil exprimat, faptele sunt calificate, după caz, ca viol sau agresiune sexuală.

maximum general al pedepsei închisorii, iar pentru cel puțin una din infracțiunile concurente pedeapsa prevăzută de lege este închisoarea de 20 de ani sau mai mare, se poate aplica pedeapsa detențiunii pe viață.

²Art. 74

Criteriile generale de individualizare a pedepsei

(1) Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii:

- a) împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite;
- b) starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită;
- c) natura și gravitatea rezultatului produs ori a altor consecințe ale infracțiunii;
- d) motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit;
- e) natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedente penale ale infractorului;
- f) conduita după săvârșirea infracțiunii și în cursul procesului penal;
- g) nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială.

(2) Când pentru infracțiunea săvârșită legea prevede pedepse alternative, se ține seama de criteriile prevăzute în alin. (1) și pentru alegerea uneia dintre acestea.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Victor - Viorel PONTA

Domnului senator Călin-Constantin-Anton Popescu-Tăriceanu
Președintele Senatului